

СПРАВКА

за

научните и научноприложните приноси в трудовете на
гл. ас. д-р Ваня Мичева, представени за участие в конкурса за заемане на
академичната длъжност “доцент” в областта на висшето образование
„Хуманитарни науки”, научна специалност „Филология”

Научни приноси

1. За първи път у нас в специализираната литература е направено цялостно изследване на картината на света в езика на новобългарските дамаскини като част от средновековната концептосфера и от духовните промени на Българското предвъзраждане /2/.

2. Представена е оригинална конструкция от знания за основните концепти в българската средновековна книжнина от старобългарските класически произведения до новобългарските дамаскини /10, 11, 12, 30, 45, 47+, 49/.

3. По нов начин и с допълнителни аргументи е доказана връзката между традиционната българска култура и християнската литература, която е кодирана в текстови реализации, свързани с митологемите за световното дърво, солта, блудството, благото и мъдростта /25, 26, 42, 37, 41/.

4. По оригинален начин са разгледани синтактичните отношения в развитието на българския книжовен език, като се подчертават процесите на приемственост и промяна в семантиката и функциите на съюзните средства /публикации извън тези по дисертацията: 14, 15, 19, 20, 35, 38, 40/.

5. За първи път в научната литература се прави опит за последователно прилагане на лингвокултурологичният подход при анализа на синтактични явления и се осмислят важни синтактични особености с оглед на културната парадигма на епохата и типа литература /13, 35, 36/.

6. Въз основа на нова и оригинална концепция са създадени речниковите статии за съюзи и съюзни думи в четирите исторически речника на българския език в Секцията за история на българския език, като по този начин е обогатена диахронната лексикографска теория и практика / статии за съюзи и съюзни думи в 3, 4, 5, 6/.

7. Усъвършенствана и доразвита е нова лексикографска теория за създаване на диахронни речници, която се опира на модерната лексикография и надгражда специфични теоретични концепции за християнската терминология, за адективацията и суебстантивацията на причастията, за типовете фразеологични единици в процес на развитие и др. /редактор и научен секретар в 3, 4, 5; а също в 16, 33, 44, 46, 47, 50/.

8. Синтезирана е оригинална семантична структура на речниковите статии в историческите речници, която отразява духовния манталитет на българите в техния исторически път /автор в 3, 4, 5, 6/.

9. Анализирани са характеристиките на историческия духовен път на българите с оглед развитието на говоримия и книжовния език от формирането на българската народност до наши дни с акцент върху нови аргументи за ролята на древния български език, за причините за настаняването на аналитизма в българския език, за границите на отделните периоди в развитието му и др. /21, 27, 28, 39/.

Научноприложни приноси

1. За нуждите на преподаването в прогимназиалния и гимназиалния курс за първи път в българската учебна литература е създаден „Речник на трудните думи и изрази в обучението по литература от 4. до 9. клас”, който представя над 5000 лексикални единици: историзми, архаизми, диалектизми, неологизми и чужди думи; устойчиви словосъчетания и фразеологизми /52/.

2. В помощ на преподаването в гимназиалния курс са създадени учебни помагала по литература с особен акцент върху проблемите на старобългарската книжнина /53, 54, 55, 56, 57/.

3. Постигнатите резултати в монографиите „Паратактични отношения в историята на българския книжовен език” и „Картината на света в езика на новобългарските дамаскини” могат да се използват при преподаването във висшите училища, като запълват съществуващата в момента празнота в учебното съдържание по исторически синтаксис и историческа лингвокултурология и когнитивистика в специалностите Българска филология, Културология и Етнология /1, 2/.

4. Последователно и аналитично е представена и популяризирана научната дейност и постиженията на учени от Секцията за история на българския език, както и на чуждестранни учени медиевисти /59 – 16 персоналии, 60 – 9 рецензии/.

5. С научно съдържание и с достъпна и ясна структура се отличават лекциите по образователните програми на Радио „Христо Ботев”, които представят пред широката четяща и мислеща общност проблемите на историята на българския език и книжнина /65 – 50 лекции/.

6. В публичното пространство с научни аргументи е защитавана истината за същността на старобългарския език, за делото на светите братя Кирил и Методий, за ролята на старобългарската култура като „посредница” и „култура на образци” във византийско-славянския свят, като по този начин се утвърждава духовният интегритет на българите през вековете и днес /63, 64, 65/.